

Κοινωνιολογία του Πολιτισμού (ΥΠ)

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	431015	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	4ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	6
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Γενικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/SOC125/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Το μάθημα προσφέρεται στο 4^ο εξάμηνο σπουδών και παρέχει μια επισκόπηση των κοινωνιολογικών προσεγγίσεων του πολιτισμού και της κουλτούρας. Η κοινωνιολογία έχει ασχοληθεί συστηματικά με τον πολιτισμό και την κουλτούρα, εξετάζοντας τόσο τις διαφορετικές καλλιτεχνικές και πολιτιστικές δραστηριότητες όσο και, γενικότερα, τους κοινούς τρόπους ζωής και νοήματα. Το μάθημα παρουσιάζει τις βασικές θεωρίες και έννοιες που έχουν αναπτυχθεί από τους κοινωνιολόγους για την κατανόηση του πολιτισμού και της κουλτούρας. Επίσης, παρουσιάζει επιλεγμένα παραδείγματα ελληνικών και διεθνών εμπειρικών ερευνών. Τέλος, το μάθημα εξετάζει, ειδικότερα, ιστορικά και σύγχρονα πολιτισμικά φαινόμενα

τα οποία επιχειρούν να κατανοήσουν οι κοινωνιολόγοι μέσα από τις θεωρητικές και εμπειρικές τους προσεγγίσεις.

Οι πρώτες διαλέξεις του μαθήματος εξετάζουν τις θεωρίες και έννοιες της κοινωνιολογικής μελέτης του πολιτισμού: πολιτισμός και κουλτούρα, διάκριση υψηλής και λαϊκής τέχνης, πολιτιστικές βιομηχανίες και μαζική κουλτούρα, θεωρίες «πεδίων» και «κόσμων» της τέχνης, μεταμοντέρνο. Μία διάλεξη εξετάζει την εξέλιξη της μελέτης του πολιτισμού από τις κοινωνικές επιστήμες στην Ελλάδα. Οι υπόλοιπες διαλέξεις επικεντρώνονται σε ειδικές, πλην όμως θεμελιώδεις, όψεις του πολιτισμού: πολιτισμός και πόλη, σχέση του πολιτισμού με την οικονομία και την ανάπτυξη, παγκοσμιοποίηση και πολιτισμός, σχέση του πολιτισμού με το κράτος.

Με το πέρας του μαθήματος αναμένεται ότι οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:

- Κατανοούν τις βασικές κοινωνιολογικές προσεγγίσεις του πολιτισμού και της κουλτούρας.
- Συσχετίζουν τις βασικές κοινωνιολογικές προσεγγίσεις του πολιτισμού και της κουλτούρας με τις ιστορικές περιόδους στις οποίες αναπτύχθηκαν.
- Γνωρίζουν τις βασικές μεθόδους και τεχνικές για την εμπειρική διερεύνηση των πολιτισμικών φαινομένων.
- Διακρίνουν τα χαρακτηριστικά και τη σημασία των πολιτισμικών φαινομένων.
- Συσχετίζουν τα πολιτισμικά φαινόμενα με τις κοινωνικές δομές.
- Παρακολουθούν τις σύγχρονες εξελίξεις στη βιβλιογραφία και αρθρογραφία της κοινωνιολογίας του πολιτισμού.

Σε επίπεδο ικανοτήτων ο φοιτητής/φοιτήτρια θα είναι σε θέση να:

- Χρησιμοποιεί βασικές έννοιες και μεθοδολογικά εργαλεία για τη μελέτη του σύγχρονου πολιτισμού και κουλτούρας.
- Να σχεδιάζει την εμπειρική μελέτη πολιτισμικών φαινομένων.
- Εξετάζει κριτικά τους καθιερωμένους τρόπους ταξινόμησης και αξιολόγησης των πολιτισμικών προϊόντων.
- Αναγνωρίζει τη σχέση του πολιτισμού με τον αστικό χώρο, την οικονομία και την πολιτική.

Γενικές Ικανότητες

- Κριτική αντιμετώπιση του πολιτισμού
- Σεβασμός στην πολιτισμική διαφορετικότητα
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Σχεδιασμός και υλοποίηση εμπειρικής έρευνας

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Μάθημα	Περιγραφή περιεχομένου	Ενότητα
1 ^ο	Πολιτισμός και κουλτούρα	Εισαγωγή στις βασικές έννοιες και θεωρίες
2 ^ο	Υψηλή και λαϊκή τέχνη: πολιτισμός και κοινωνική ανισότητα	
3 ^ο	Πολιτιστικές βιομηχανίες και μαζική κουλτούρα	
4 ^ο	Θεωρίες μεσαίου βεληνεκούς: «πεδία» και «κόσμοι» της τέχνης	

5°	Μεταμοντέρνο	
6°	Κοινωνικές επιστήμες και πολιτισμός στην Ελλάδα	Η μελέτη του πολιτισμού στην Ελλάδα
7°	Πολιτισμός και φύλο	Ειδικές όψεις του πολιτισμού
8°	Αστικός χώρος και πολιτισμός	
9°	Πολιτισμός και οικονομία (πολιτιστική οικονομία, δημιουργική οικονομία)	
10°	Παγκοσμιοποίηση και πολιτισμός	
11°	Θεσμική διάσταση του πολιτισμού και πολιτιστική πολιτική I	
12°	Θεσμική διάσταση του πολιτισμού και πολιτιστική πολιτική II	
13°	Ανακεφαλαίωση: θεωρία και εμπειρική ανάλυση στην κοινωνιολογία του πολιτισμού	Ανακεφαλαίωση

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Στην επικοινωνία με τους φοιτητές: • Τροφοδότηση των φοιτητών με υλικό μέσω της ιστοσελίδας του μαθήματος • Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο Στη διδασκαλία: Παρουσιάσεις με πολυμεσικό περιεχόμενο		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	
	Διαλέξεις	39	
	Ατομική-μελέτη	61	
	Προετοιμασία για τις τελικές γραπτές εξετάσεις	50	
	Σύνολο Μαθήματος	150	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Οι φοιτητές/φοιτήτριες αξιολογούνται με γραπτή εξέταση στη διδαχθείσα ύλη. Το περιεχόμενο της ύλης αναρτάται στην ιστοσελίδα του μαθήματος.		

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Baker C. & Emma Jane, 2021, Πολιτισμικές σπουδές. Θεωρία και πρακτική, Τζιόλα, Αθήνα.
2. Bourdieu P., 2002, Η Διάκριση: κοινωνική κριτική της καλαισθητικής κρίσης. Μτφ. Κ. Καψαμπέλη, Πατάκης, Αθήνα.
3. Bourdieu P., 2006, Οι κανόνες της τέχνης. Γένεση και δομή του λογοτεχνικού πεδίου, Πατάκης, Αθήνα.
4. Cuche D., 2001, Η έννοια της κουλτούρας στις κοινωνικές επιστήμες, Τυπωθήτω/Δαρδανός, Αθήνα.
5. Elias N., 1997, Η διαδικασία του πολιτισμού, Αλεξάνδρεια, Αθήνα.

6. Harvey D., 2007, Η κατάσταση της μετανεωτερικότητας. Διερεύνηση των απαρχών της πολιτισμικής μεταβολής, Μεταίχμιο, Αθήνα.
7. Hobsbawm E., 2013, Θρυμματισμένοι καιροί. Κουλτούρα και κοινωνία στον 20^ο αιώνα, Θεμέλιο, Αθήνα.
8. Jameson F., 1999, Το μεταμοντέρνο ή η πολιτισμική λογική του ύστερου καπιταλισμού, Κριτική, Αθήνα.
9. Maanen H. van, 2009, How to study art worlds. On the societal functioning of aesthetic values, Amsterdam University Press.
10. Sassatelli R., 2016, Καταναλωτική κουλτούρα. Ιστορία, θεωρία και πολιτική, Νησίδες, Αθήνα.
11. Smith P., 2014, Πολιτισμική θεωρία. Μια εισαγωγή, Κριτική, Αθήνα.1
12. Stevenson D., 2007, Πόλεις και αστικοί πολιτισμοί, Κριτική, Αθήνα.
13. Storey J., 2015, Πολιτισμική θεωρία και λαϊκή κουλτούρα, Πλέθρον, Αθήνα.
14. Αυδίκος Β. (επιμ.), 2016, Κείμενα για την δημιουργική οικονομία: αγορές, εργασία, πολιτικές, Επίκεντρο, Αθήνα.
15. Αυδίκος Β., 2014, Οι πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες στην Ελλάδα, Επίκεντρο, Αθήνα.
16. Δεμερτζής Ν., Σουλιώτης Ν., Μαρκατάς Γ., 2017, Πολιτισμική ανάλυση και κοινωνιολογία του πολιτισμού στην Ελλάδα, 1980-2014: Επισκόπηση βιβλιογραφίας και σχεδιάσμα κοινωνιολογικής ερμηνείας, Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών, 147, σ. 143-170.
17. Εμμανουήλ Δ. (επιμ.), 2016, Κοινωνικές τάξεις και κατανάλωση. Οικονομικές τάξεις, στρώματα status και πρότυπα πολιτιστικής και υλικής κατανάλωσης στην Αθήνα, Αλεξάνδρεια, Αθήνα.
18. Εμμανουήλ Δ., Καυταντζόγλου Ρ., Σουλιώτης Ν., 2016, ειδικό τεύχος Κοινωνικές τάξεις και πολιτιστική κατανάλωση, Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών, 146.
19. Κοντοχρήστου Μ. (επιμ.), 2017, Διεθνές γίνεσθαι και πολιτισμός, Σιδέρης, Αθήνα.
20. Σκαρπέλος Γ., 2019, Τα αβέβαια σημεία, Τόπος, Αθήνα.
21. Σουλιώτης Ν., 2008, Συλλεκτική δραστηριότητα και δημιουργία πολιτιστικών θεσμών στην Αθήνα. Βασικές υποθέσεις και μια μελέτη περίπτωσης, Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών, Γ, 127, σ. 103-140.

- *Συναφή επιστημονικά περιοδικά:* Cultural Sociology, American Journal of Cultural Sociology, Cultural Sociology Journal, European Journal of Cultural and Political Sociology, Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών, Κοινωνικές Επιστήμες, Κοινωνιολογική Επιθεώρηση